

A TISZÁNTÚLI
REFORMÁTUS
EGYHÁZKERÜLETI
NAGYKÖNYVTÁR
RMK-KATALÓGUSA

A MAGYAR
REFORMÁTUS EGYHÁZ
JAVAINAK TÁRA
A magyar református gyülekezetek
templomai, felszerelési tárgyai,
könyv- és irattárgya

BESZÁMOLÓ

HÁRMAS KÖNYVBEMUTATÓ

A TISZÁNTÚLI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET KÖZGYŰJTEMÉNYEIBEN

DR. OLÁH RÓBERT

Tiszántúli Református Egyházkerület Nagykönyvtára

A hagyományokhoz híven 2021 októberében újra megrendeztük a **Kollégiumi Könyvtári Napokat**. Az érdeklődők kézműves foglalkozás keretében ismerkedhettek meg a könyvkötők mesterségével és a Nagykönyvtár online katalógusával. Október 5-én pedig a Debreceni Református Kollégium első emeleti „zsibongójában” három olyan kötetet mutattunk be, amelyek a Nagykönyvtár, a kollégiumi Múzeum és az egyházkerületi Levéltár kiadásában jelentek meg.

Elsőként a **Tiszántúli Református Egyházkerület Nagykönyvtárának RMK-katalógusát**¹ mutatta be **Ősz Sándor Előd**, az Erdélyi Református Egyházkerület főlevéltárosa, aki kiemelte, hogy az 1681 tételt tartalmazó kötet a Kárpát-medence második legnagyobb RMK-katalógusát vehetik kézbe a kutatók. A részletes tételleírásokban olyan alapvető információkat találunk, mint a szerző(k) neve, a címadatok, az impresszumadatok, a kötésleírás, a tulajdonosi bejegyzések és az egyéb megjegyzések. A katalógustételeket a személy-, a helynév- és a kéziratot bejegyzések mutatói követik, a Nagykönyvtárban őrzött RMK-kötésekről készült fotók zárják a kötetet. **Ősz Sándor Előd** példaként említett néhány régi nyomtatványt

¹A Tiszántúli Református Egyházkerületi Nagykönyvtár RMK-katalógusa, összeáll. és a mutatókat szerk.

Oláh Róbert,
fotó Derencsényi István, Debrecen,
Tiszántúli Református Egyházkerületi Gyűjtemények, 2021

(A Tiszántúli Református Egyházkerületi Gyűjtemények kiadványai),
575 p.

(Adrian Wolphard és Laskói Csókás Péter munkáit) és kéziratos bejegyzést (Bányai Órás András és Bod Péter kezétől, valamint a somorjai Öreg Graduálból), amelyek feltárása jelentős érdeklődésre tarthat számot a tudományos életben.

Az 1999-ben útjára indult **Magyar Református Egyház javainak tára** sorozat harminchatodik köteteként jelent meg a Debreceni Református Egyházmegye gyülekezeteiben **P. Szalay Emőke** vezetésével végzett felmérés negyedik darabja.² Ezúttal tizennégy gyülekezet: Hajdúbagosa, Hajdúszovát, Hosszúpályi, Kismarja, Kokad, Konyár, Mikepércs, Monostorpályi, Nagyléta, Pocsaj, Sáránd, Tépe, Újléta és Vértessomlói anyagát öleli fel az adattár. A benne közölt egységekben a gyülekezet történetét követi a templom, majd a helyben és a már múzeumban őrzött úrasztali edények, úrasztali terítők és egyéb textíliák, végül a kéziratos anyag bemutatása. A rövid leírásokat fotók egészítik ki. **T. Horváth Iringó**, az Erdélyi Református Múzeum munkatársa rámutatott: a sorozat azon köteteit is érdemes fellapozni a gyülekezetek öröksége iránt érdeklődőknek, amelyek egy-egy jellemző tárgycsoportot (gótikus kelyhek, úríhmzéses textíliák) mutatnak be részletesebben.

²A Tiszántúli Református Egyházkerület: Debreceni Református Egyházmegye, 4. köt., szerk. P. Szalay Emőke, Debrecen, Tiszántúli Református Egyházkerületi Gyűjtemények, 2020 (A Magyar Református Egyház gyűjteményi összeírása, 36.) (A Tiszántúli Református Egyházkerületi Gyűjtemények kiadványai), 427 p.

Szabadi István, a Tiszántúli Református Egyházkerület Levéltárának igazgatója mutatta be a harmadik könyvet, amely a több évtizedes múltra visszatekintő sorozatuk huszonharmadik darabjaként látott napvilágot. A Hegyi Ádám szerkesztette A Békési Református Egyházmegye első jegyzőkönyve és annak mellékletei 1696–1809 (1839)³ című kiadvány a mai Magyarország, Szerbia és Románia területén három részre szakadt egykori nagy kiterjedésű egyházmegye meghatározó forrásanyagát adja közre. A szerkesztő tollából született bevezető tanulmányt követi a többek által (Hegyi Ádám, Szabadi István, Tóth Levente, Veres Tünde) sajtó alá rendezett forráskiadás. Szabadi István kiemelte, hogy meglehetősen későn, a 19. században alapított egyházmegyéről van szó, amelynek területe jó ideig szórványvidéknek számított, s csak a betelepítések nyomán erősödött meg a helyi reformátusság. A kéziratos kötet nem csak jegyzőkönyvként, hanem az egyházmegye omniáriumaként is működött, amelybe bemásolták a megőrzésre méltónak tartott okleveleket, ordinációs listákat, eskümintákat, lelkészi díjlevelek, lelkészi és tanítói névjegyzékeket, számadási feljegyzéseket, gyűlésekről készült jegyzeteket.

A kötetek egy része elérhető az említett intézmények honlapján, valamint megrendelhető a Tiszántúli Református Egyházkerület Közgűjteményeiben. ►

³ A Békési Református Egyházmegye első jegyzőkönyve és annak mellékletei: 1696–1809 (1839), szerk. Hegyi Ádám, Debrecen, Tiszántúli Református Egyházkerület Levéltára, 2021 (A Tiszántúli Református Egyházkerületi Levéltár kiadványai, 23), 137 p.